

## Evaluering af projekt Hjemløse Team

---

### *Baggrund*

Herning kommune blev i 2010 tildelt 4,7 millioner i flerårigt tilskud fra Indenrigs- og socialministeriet til et bostøtteprojekt. Projektet, der fik navnet *Hjemløse team*, er en del af regeringens hjemløsestrategi, hvor formålet har været at nedbringe antallet af hjemløse. Ved den seneste landsdækkende optælling i 2009 havde Herning kommune 149 hjemløse. Formålet med Hjemløse Team har således været at nedbringe antallet af hjemløse i Herning Kommune.

### *Projektet i praksis*

Hjemløse team har ydet intensive bostøtteforløb til hjemløse borgere, med det formål at hjælpe den hjemløse til at få egen bolig og fastholde den. Målet har været at reducere antallet af hjemløse gennem en individuel og målrettet indsats. Personalets faglige udgangspunkt har været *Housing First*<sup>1</sup> tilgangen, hvor boligen kombineres med social støtte, behandlingsmæssig indsats og en koordinering.

I Herning Kommune har indsatsen fokuseret på følgende elementer:

- Udredning og visitation
- Handleplan for borgeren
- Sikring af koordination og organisering af indsatser
- Klar ansvarsfordeling og gennemsigtighed
- Politisk beslutning om Housing First
- Sikring af brugerinddragelse/empowerment
- Sikring af borgerens beskæftigelsessituation
- At skabe sig et hjem
- Borgerens netværk og indholdsrig fritid
- Mindshift

### *Metoder*

Projektet har afprøvet to metoder, som man har haft gode erfaringer med i andre lande. **CTI** (Critical Time Intervention) og **CM** (Case Manager Metoden). Kort fortalt er CTI en efterforsorgsmetode, som skal lette overgangen fra en institutionslignende bolig til egen bolig.

---

<sup>1</sup> Hjemløsestrategien tager afsæt i Housing First tilgangen, hvor en tidlig stabilisering af den hjemløses boligsituation kombineret med individuel social støtte ses som et vigtigt element i en recovery-proces. Den individuelle støtte forsøges opnået gennem en række støtteforanstaltninger, fx praktisk bostøtte, hjælp til at håndtere kontakt til offentlige myndigheder, stabilisering af økonomi, behandlingstilbud og lignende. Det vægtes i den forbindelse højt, at indsatsen bliver helhedsorienteret og sammenhængende rettet mod den enkeltes konkrete behov.

Den internationale forskningslitteratur peger på at en forholdsvis høj andel af de hjemløse kan komme ud af hjemløsheden ved, at der tidligt i et indsatsforløb etableres en permanent boligløsning kombineret med den fornødne individuelle sociale bostøtte. Udenlandske effektstudier viser, at 80-85 pct. af de hjemløse kan komme ud af hjemløshed gennem Housing First baserede indsatser (socialstyrelsen).

CM bliver den hjemløses indgang til systemet, som hjælper den hjemløse med at få overblik og sammenhæng i den samlede støtte og behandlingsmæssige indsats.

Målgruppen for Hjemløse teamet har været unge hjemløse (18-24 år) samt borgere, der har haft ophold på forsorgshjem (udover 3-4 måneder). Det har været et krav, at den hjemløse kunne karakteriseres som "Herning-borger".

Hjemløse teamet, bestående af 4 medarbejdere, har haft sit daglige udgangspunkt, sammen med Udsatte team Herning, i lokaler på Smedegade 9 i Herning.

### ***Overordnede erfaringer***

På landsplan er de første evalueringer og kommentarer klar. Blandt andet vurderer Rådet for Socialt Udsatte: "...at hjemløsestrategien har været en succes faglig set. De Housing First baserede bostøttemetoder og den systematiske måde at arbejde på i kommunerne virker i forhold til at få hjemløse i egen bolig og hjælpe dem med at fastholde den. Selv hjemløse med massive problemer er kommet i bolig og bliver der."

I deres evaluering af projektet fastslår Rambøll: "Det kan på nuværende tidspunkt konkluderes, at der er gode erfaringer fra metodearbejdet under Hjemløsestrategien. De foreløbige erfaringer er, at bostøttemetoderne ser ud til have en positiv effekt, hvorimod resultaterne i forhold til at indfri kommunernes oprindelige målsætninger er mere blandede.

### ***Overordnede mål og resultater for Herning Kommune***

| Indsatsområde          | Mål | Resultat |
|------------------------|-----|----------|
| Antal borgere i tilbud | 60  | 55       |
| Borgere i egen bolig   | 50  | 44       |
| Borgere i CM forløb    | 25  | 34       |
| Borgere i CTI forløb   | 25  | 21       |

### ***Udvalgte resultater fra Herning Kommune***

- **Flere borgere har modtaget misbrugs- og psykiatrisk behandling.**  
For de borgere, som har modtaget støtte fra hjemløseteam, er antallet i alkoholbehandling steget fra 18-27%. Antallet af borgere, som har modtaget psykiatrisk behandling, er steget fra 27-55%. Behandlingen vurderes at have været mere kontinuerlig da bostøtten kan minde om aftaler og følge. Derudover har flere fået hjælp til medicin aftaler, således at der har været opretholdt økonomisk råderum til indkøb af vigtig medicin.
- **Flere administrationsaftaler.**  
41% CTI og 52% CM har modtaget direkte hjælp til betaling af husleje og forbrugsudgifter af kommunen. Antagelsen er, at flere undgår hjemløshed, hvis økonomiske aftaler etableres og opretholdes. De, der ikke har fået etableret aftaler med kommunen, har modtaget støtte til etablering af betalingsaftaler med banken.

- **Flere i aktivering**  
Pt er 18% CTI og 24% CM i aktivering. Tallet har været større. Man har haft et godt samarbejde med beskæftigelsesafdelingen. Bostøtten har arbejdet ud fra vigtigheden i at *have noget at stå op til*, samt rummelighed i tilbud, så der også har været noget til dem, der ikke kan møde stabilt.
- **8 borgere i arbejde eller uddannelse**
- **Handleplan §141<sup>2</sup>.**  
Ingen borger havde handleplan inden indsatsen. 82% CTI og 84% CM har nu en handleplan. Handleplanen ses som et centralt element i bostøtteamarbejdet.

### ***Sammenligning med andre kommuner***

I Herning kommune har man haft gode resultater sammenlignet med de andre kommuner under hjemløsestrategien. En mulig begrundelse herfor kan findes i organiseringen.

Hjemløse team er forankret på kommunen modsat i andre kommuner, hvor indsatsen har været forankret på forsorghjem jf. SEL §110. Det har givet let adgang til kommunale samarbejdspartnere og skabt gode aftaler med eksempelvis ydelsesafdelingen og beskæftigelsesafdelingen.

Bostøttens opgave, med at skabe sammenhæng i indsatserne, har således været lettere.

Projektlederen for Hjemløse Team har desuden haft plads i ledergruppen for psykiatri, misbrug og udsatte, hvilket har givet gode muligheder for samarbejde og udbredelse af strategien. Fra samarbejdspartnere og følgegruppen har der udelukkende været positive tilbagemeldinger. Følgegruppen har om projektet udtalt:

- arbejdet har gjort en forskel. Flere borgere er kommet i egen bolig.
- der sker noget og det er positivt.
- samarbejdet fungerer.
- arbejdet er seriøst og professionelt.
- den koordinerende indsats fungerer, og medarbejderne er gode til at melde tilbage.
- det skinner igennem, at projektet er forankret på kommunen.
- arbejdet med *Housing First* tilgangen er grundigt.
- projektlederens plads i ledergruppen har afstedkommet løbende evaluering.
- der opleves gensidig faglig respekt.

---

<sup>2</sup> Med indførelse af Serviceloven i 1998 ønskede man at styrke den enkeltes retssikkerhed og mulighed for indflydelse på sit eget liv samt en individuel tilpasset og helhedsorienteret indsats. Handleplaner var et væsentligt element i lovgivningen, der skulle bidrage til dette.

Udarbejdelse af handleplaner efter Serviceloven § 141 er en kommunal myndighedsopgave og skal tilbydes personer med betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og personer med alvorlige sociale problemer, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Borgeren er ikke forpligtet til at modtage tilbuddet om en handleplan.

- fleksibiliteten er vigtig.
- det har vist sig væsentligt, at være opmærksom på den enkelte borger når indsatsen slutter.

Tabellen neden for sammenligner antallet af hjemløse borgere i en række kommuner fra 2009-2013. Målingen er foretaget i uge 6.

**Tabel 2-1: Antal borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation, 2009-2013.**

| Borgerens hjemkommune      | Uge 6, 2009  | Uge 6, 2011  | Uge 6, 2013  | Ændring 2009-2013 | Ændring 2009-2013 (pct.) |
|----------------------------|--------------|--------------|--------------|-------------------|--------------------------|
| Albertslund                | 46           | 46           | 52           | 6                 | 13                       |
| Esbjerg                    | 128          | 130          | 142          | 14                | 11                       |
| Frederiksberg              | 233          | 203          | 178          | -55               | -24                      |
| Høje-Taastrup              | 45           | 63           | 63           | 18                | 40                       |
| København                  | 1.494        | 1.507        | 1.630        | 136               | 9                        |
| Odense                     | 208          | 178          | 111          | -97               | -47                      |
| Randers                    | 100          | 64           | 92           | -8                | -8                       |
| Aarhus                     | 466          | 588          | 616          | 150               | 32                       |
| <b>De 8 aftalekommuner</b> | <b>2.720</b> | <b>2.779</b> | <b>2.884</b> | <b>164</b>        | <b>6</b>                 |
| Guldborgsund               | 120          | 100          | 103          | -17               | -14                      |
| <b>Herning</b>             | <b>149</b>   | <b>167</b>   | <b>149</b>   | <b>0</b>          | <b>0</b>                 |
| Horsens                    | 87           | 57           | 77           | -10               | -11                      |
| Hvidovre                   | 67           | 130          | 145          | 78                | 116                      |
| Næstved                    | 59           | 66           | 86           | 27                | 46                       |

### *Hvad virker?*

Fagligt har det været en succes. *Housing First* tilgangen har vist sig effektiv. Det, at arbejde for en hurtig permanent boligløsning kombineret med individuel støtte og den rette behandlingsmæssige indsats, har givet fine resultater. Det virker at arbejde målrettet og koordinerende.

### *Hvorfor permanent implementering?*

- Gode resultater.
- Samarbejdspartnere føler, at det er et godt supplement til deres indsats.
- Ledergruppen bakker op om indsatsen.
- Stor brugertilfredshed.
- Menneskelige gevinster (afvænnning, nedtrapning af misbrug, mere stabil tilværelse, mere værdig tilværelse, egen bolig).
- Økonomisk gevinst.

Flere i egen bolig. Flere i behandling. Færre på kontanthjælp. Det er de positive resultater af projektet. Derfor har Social- og Sundhedsudvalget besluttet, at Projekt Hjemløse Team skal gøres permanent i Herning Kommune fra 1. Januar 2013.